

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI HAKKINDA GENEL BİLGİ

**Çocuğun
gelişimini
zedeleyen**

**İhmal ve
istismar**

**Anne/baba/bakım
verici ya da herhangi
bir yetişkin tarafından
yapılan**

**Toplumsal ahlak kuralları
tarafından yanlış olduğu
kabul edilmiş olan eylem
ya da eylemsizlikler**

Çocuğa kötü muamele dünyanın her yerinde görülen çok ciddi bir sorundur ve kötü muamelenin tipi, cinsiyet, coğrafi bölge ve diğer faktörlere bağlı olarak değişmekle birlikte, %35'e kadar görüldüğü tahmin edilmektedir.
(Gilbert ve ark., 2004)

Genel olarak, kurbanların % 78.5'inin daha önce ihmal deneyimi olduğu, en yaygın kötü muamele biçiminin ise kurbanların % 9.1'inin maruz kaldığı cinsel istismar olduğu açıklanmıştır.

Yapılan çalışmalara göre, çocuk istismarı sıklığı
Almanya'da bin bireyde 15, İngiltere bin bireyde
13.6 ve Hollanda'da bin bireyde 4.9'dur.

ÇOCUĞUN TANIMI

Çocuk Hakları Sözleşmesi

1. Madde:
18 yaşından
küçük her
insan çocuk
sayılır.

5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu

3. Madde:
Daha erken
ergin (reşit)
olsa bile
18 yaşını
doldurmamış
kimse çocuk
sayılır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu

6. Madde:
Çocuk
deyiminden
18 yaşını
doldurmamış
kişi anlaşılır.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

ÇOCUK İSTİSMARININ VE İHMALİNİN TANIMI

Çocukların ya da ergenlerin ana-babaları, onları bakıp gözetmek ve eğitmekle görevli bireyler, vasi gibi kişiler ya da yabancı kişiler tarafından yapılan

Bedensel ve/ya psikolojik olarak sağlıklarına zarar veren

Fiziksel, duygusal, cinsel ya da zihinsel gelişimlerini engelleyen tutum ve davranışlardır.

Çocuğa Yönelik Kötü Muamele

ÇOCUK İSTİSMARCILARI

Aile bireyleri ve çocuğun bakımından sorumlu olan kişiler

Arkadaşlar, akrabalar, yabancılar, çocukla ilişkisi olabilen görevliler

İşverenler ve diğer çocuklar olabilir.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından 4 tip kötü muamele tanımlanmaktadır.

Fiziksel İstismar

Cinsel İstismar

Duygusal İstismar

İhmal

FİZİKSEL İSTİSMAR

**Çocuğa karşı;
sağlığına, yaşamaına, gelişimine veya onuruna
zarar veren ya da zarar verebilme olasılığı yüksek,
kasıtlı fiziksel güç kullanılmasıdır.**

CİNSEL İSTİSMAR

Çocuğun tam olarak anlayamadığı, onay vermesinin mümkün olamayacağı, gelişimsel olarak hazır olmadığı ya da toplumun yasalarına, sosyal normlarına aykırı olacak şekilde bir cinsel etkinliğe dahil edilmesidir.

DUYGUSAL İSTİSMAR

Ebeveyn yada çocuğa bakan kişinin davranışları ya da sözleriyle çocuğun ruh sağlığını bozacak etkide bulunması ve çocuğun bu nedenle büyüme gelişme ve ruh sağlığı açısından genetik kapasitesine ulaşmasının engellenmesidir. Bu durum bir süreç içinde, pek çok defalar tekrarlanabileceği gibi, tek bir seferde de gerçekleşebilir.

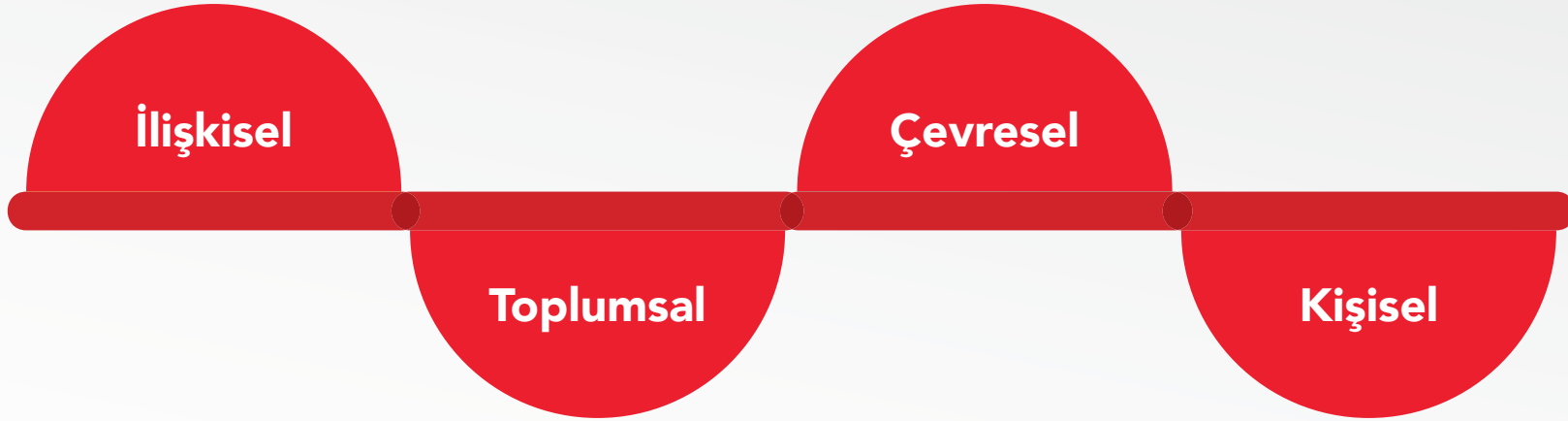

İHMAL

Çocuğa bakmakla yükümlü kimselerin;
Çocuğun beslenme, giyinme, barınma, eğitim, sağlık, diş sağlığı ve sevgi gibi
temel gereksinimlerini karşılamada ihmal göstermesi.
Çocuğun beden ve ruh sağlığının veya
bedensel, duygusal, sosyal ya da ahlaki gelişiminin engellenmesi.

RİSKLER

RİSKLER

Çocukla ilişkili

- İstenmeyen çocuklar ya da istenmeyen cinsiyette çocuklar, doğum anomaliler, mizaç vb. nedenlerle ailenin beklentilerini karşılayamayan çocuklar
- Zihinsel gerilik, erken doğum, kronik hastalık gibi nedenlerle sürekli bakım gerektiren çocuklar
  - Engelli çocuklar
  - Hiperaktivitesi, tehlikeli davranış sorunları olan çocuklar
  - Üvey çocuklar
  - Sık ve uzun süre ağlayan çocuklar

RİSKLER

Anne-baba ya da bakım veren kişi ile ilişkili

- Genç ebeveyn, yalnız yaşayan ebeveyn
- Eğitim eksikliği (Çocuk gelişimi hakkında bilgisizlik, bilinçsizlik)
  - Alkol ve/veya uyuşturucu kullanıyor olmak
    - Çocukken istismara uğramış olmak
  - Fiziksel veya psikiyatrik bir hastalık varlığı
    - Dürtü ve öfke kontrolünün yetersizliği
- Toplumsal iletişim becerilerinin yetersizliği

RİSKLER

İlişkisel

- Ebeveyn ve çocuk bağının kopuk olması ve bağın kurulamaması
  - Çok çocuklu, katı disiplin uygulayan aileler
  - Ekonomik sıkıntı, işsizlik, aile içi şiddet varlığı
    - Sosyal destek sistemlerinin yetersizliği
- Evlilikteki veya yakın ilişkilerdeki sorunlar nedeniyle aile yapısının bozulması, bunun sonucunda çocukta veya erişkinde duygusal ve zihinsel sorunların ortaya çıkması
- Aile bireyleri arasındaki bağın zayıf olması, sözel ve psikolojik çatışmaların sık yaşanması

RİSKLER

Çevresel

- Uygun beslenme, barınma ve bakım olanaklarının yetersizliği
  - İşsizlik oranlarının yüksek, geçim sıkıntısının yaygın olması
    - Uyuşturucu ticaretinin varlığı
- Çocuğun savunuculuğunu yapacak kurum ve yapıların yetersizliği
- Çocuk işçiliği konusunda denetleme ve rehabilitasyonun yetersizliği

RİSKLER

Toplumsal

- Çocuğu koruyan yasaların yetersizliği
- Çocuğa verilen değerin düşük olması
- Cinsel ayrımcılık ve toplumsal eşitsizlik
- Şiddetin kabul edilir olması, hoş görüyle karşılanması , organize şiddetin varlığı (savaş, terör, yüksek suç oranları)
  - Pedofili
  - Kontrolsüz internet
  - Kültürel normlar

Çocuk istismarı ve ihmali farklı alanlardaki pek çok faktörün karmaşık etkileşiminin sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Risk faktörü olarak kabul edilen durumlar hizmet ve müdahale için öncelik taşır.

KAYNAKÇA

- http://www.cocukhaklari.gov.tr/condocs//kanun_belgeleri/4058.pdf
- http://www.cocukhaklari.gov.tr/tr/content/show/23/birlesmis_milletler_cocuk_haklari_sozlesmesi.html
- http://www.cocukhaklari.gov.tr/condocs//mevzuat/cocuk_haklari_sozlesmesi.pdf
- Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu. Türk ailesinde adolesan sorunları. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, 1997, Ankara.
- Child Maltreatment 2007, U.S. Department of Health & Human Services Administration for Children and Families Administration on Children, Youth and Families Children's Bureau. (Online erişim; http://www.acf.hhs.gov/programs/cb/stats_research/index.htm#can)
- Çocuk İzlem Merkezleri Tanıtım ve Bilgilendirme Dokümanları
- Gilbert R, Widom CS, Browne K, Fergusson D, Webb E, Janson S. Child maltreatment 1. Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries. Lancet. 2009; 373: 68–81.
- Milli Eğitim Bakanlığı Çocuğa Yönelik Şiddetin Önlenmesi Teknik Destek Projesi, Akademik ve Akademik Olmayan Personelin Farkındalık Eğitimi Programı, 2015
- Preventing Child Maltreatment: a guide to taking action and generating evidence. World Health Organization and International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect. WHO 2006.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türkiye'de ortaöğrenime devam eden öğrencilerde ve ceza ve infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlü çocuklarda şiddet ve bunun etkileyen etkenlerin saptanması araştırma raporu. 2007
- Tıraşçı Y, Gören S. Çocuk istismarı ve ihmali, Dicle Tıp Dergisi.2007; 3 (1):70-74.